

SLAPANICKO.INFO

1. Přečtete si inspirující rozhovor s herečkou Irenou Rozsypalovou, rodačkou z Brna vyrůstající ve Slavkově

24.04.2024 slapanicko.info - Taťána Rusňáková, Slavkovský zpravodaj

Vyšlo také v: slavkovsko.cz

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** divadla; moravskoslezského; Národního

Irena Rozsypalová, coby vystudovaná herečka Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, prošla se svými rolmi činoherním souborem dnešního **Národního divadla moravskoslezského** až ke studiu operní režie. Tu absolvovala také na JAMU a poté působila jako pedagožka a operní režisérka na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Ve stejném čase spolupracovala s Českým rozhlasem a Českou televizí v Ostravě, moderovala řadu koncertů, kulturních akcí a vedla kurzy rétoriky.

V nedávné době spolupracovala v roli hlasové lektorky s Městským divadlem Brno nebo v opeře brněnského Národního divadla. Aktuálně se můžete s Irenou Rozsypalovou setkat jako s vyučující jevištní řeči a operního herectví na Hudební fakultě JAMU anebo se přihlásit do studia Sova v Brně na její kurzy rétoriky a komunikace. Jako slavkovská patriotka se obloukem vrací domů a se slavkovským divadelním spolkem režijně připravuje představení – svou milovanou Maryšu. Premiéra se koná již v pátek 26. dubna. A tak začíná náš rozhovor nad hrnkem černé kávy.

Při pohledu na váš životopis máte za sebou velmi zajímavou a bohatou profesní dráhu. Je něco, co byste při pohledu nazpět změnila?

Kdybych se znovu narodila a měla dnešní zkušenosti, hodně bych toho změnila. Například bych se více věnovala sportu (smích). Také bych více usilovala o to, mít malý domeček a velkou rodinu. Ale profesně bych znovu chtěla žít divadlem. Dnes bych volila přímo operní režii, hudební vědu, nebo hudební manažerství. Zkrátka být blízko světu hudby. Ale se svým profesním životem jsem i tak spokojená. Měla jsem jej pěkně rozdělený na třetiny: přibližně patnáct let s činohrou v divadle, patnáct let na konzervatoři s operní režii a nyní stejnou dobu na Janáčkově akademii, kde mohu vše zúročit.

Hudba vás tedy oslovuje více než slovo?

Oslovuje mě obojí. Vyrůstala jsem obklopena hudbou. Můj tatínek byl muzikant, věnoval se mnoha hudebním žánrům. Hrál, dirigoval a organizoval kulturní život ve Slavkově. Když jsme byli s bratrem malí, vyprávěl nám někdy před usnutím místo pohádek obsahy oper. Moc si přál, abych se profesně věnovala hudbě. Uvažoval o mém studiu klavíru nebo flétny na konzervatoři, ale nakonec mě po gymnáziu, které jsem studovala v Bučovicích, připravoval ke zkouškám na činoherní herectví na JAMU a společně s maminkou mě na mé divadelní cestě vždy podporoval.

Vy jste vyrůstala ve Slavkově u Brna. Jaké máte vzpomínky na tuto dobu?

Narodila jsem se v Brně a celé mládí jsem prožila ve Slavkově. Samozřejmě vzpomínky jsou krásné. Žádné starosti, první lásky, pevná kamarádství, procházky voňavým parkem, hry v rozkvetlých sadech a také ZUŠka, kam jsem chodila ráda na hodiny klavíru, baletu a na divadelní zkoušky. Co mne také nadchlo, formovalo a nasměrovalo, bylo slavkovské amatérské divadlo, kde jsem získala první jevištní zkušenosti. Z té doby mám ve Slavkově stále hodně kamarádů, znáte to, stará láska nerezaví, a proto se sem velmi ráda vracím.

Takže vždycky jste věděla, že chcete být herečkou? Vybaví se vám první okouzlení divadlem?

Ano. Když mi byly asi tři roky, babička mě vzala do nynějšího Mahenova divadla na Dvořákovu operu Rusalka. Mám v paměti střípky vzpomínek, co všechno mě tam fascinovalo. Jak budova samotná, slavnostní atmosféra i představení jako takové. Nejvíce jsem byla nadšena postavou Vodníka, úplně mě uhranul. Zapamatovala jsem si i útržky z jeho árie a doma pod stolem je pak zpívala. Dokonce mám schovaný starý, šustavý magnetofonový záznam, jak se snažím svým dětským chraplavým hláskem Vodníka napodobovat. Dodnes je Rusalka mou nejoblíbenější operou.

Hned po studiu v Brně jste se dostala do ostravského divadla, kde jste prožila patnáctiletou kariéru. Pamatujete si, jaká byla vaše úplně první role?

Ano, na moji první roli si velmi dobře vzpomínám. Bylo to v době těžké totality, kdy se musely povinně uvádět hry autorů ze socialistického bloku. Naštěstí však moje první role mladé, nešťastné maminky s miminkem ve hře Ešalon Michaila Roščina byla celkem dobře napsaná. Hra se týkala druhé světové války a premiéru měla v roce 1977 na počest 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Taková výročí se tehdy hojně připomínala. Ale například v roce 1982 hra Znovuzrození na motivy života L. I. Brežněva, kde jsem hrála postavu jeřábnice, byla utrpením pro všechny. Toto představení se hrálo bez přestávky a byly hlídané

východy z hlediště, aby diváci neodcházeli. Vždy jsme tím velmi trpěli.

Jaké pocity jste zažívala při této první roli? Byla jste nervózní, měla trému?

Když člověk poprvé stojí jako profesionál před publikem, má už praxi ze studentských představení, různých vystoupení a hostování. Velmi záleží na kolektivu okolo vás. Mne tehdy přijali kolegové mezi sebe krásně a podrželi mě. V Ostravě byl tehdy úžasný herecký soubor, složený z vynikajících osobností. Měla jsem štěstí, že jsem mohla stát vedle nich a nechat se vést také plejádou skvělých režisérů.

Jaké bylo Vaše nejoblíbenější představení? A na která další ráda vzpomínáte?

Nejoblíbenější určitě Maryša bratří Mrštíků. Já moc nevzpomínám, ale kvůli tomuto rozhovoru jsem prolistovala své staré divadelní programy a vybavila si třeba Mančinku v Drdových Dalskabátech, Klárku v Molirově Donu Juanovi, Marii v Shakespearově Večeru tříkrálovém, Slečnu Eynsford-Hillovou ve hře G. B. Shawa Pygmalion, Edith ve hře N. Cowarda Rozmarný duch, Jenny v Brechtově Žebrácké opeře, nebo spoléčnici Emy Destiniové ve hře V. Hradské Commedia finita. Často jsem zaskakovala za nemocné kolegyně, například Rybovu ženu Annu ve hře J. Boučka Noc pastýřů nebo modistku Kláru ve hře V+W Slaměný klobouk s písněmi J. Ježka. Moc ráda jsem hrála činoherní roli praštěné novinářky v Marschnerově opeře Vampyr. Rolí i rolíček bylo hodně a ke každé se vážou různé zážitky.

Při angažmá v divadle jste studovala operní režii na Janáčkově akademii múzických umění. Byl to úplně jiný svět než studium činoherního herectví? Bylo to pro vás v něčem třeba i těžší?

Neřekla bych těžší, obojí byla radost. S nadšením jsem třeba připravovala své absolventské představení Radúz a Mahulena autorů Zeyera a Suka. Tímto melodramem jsem těsně před revolucí v roce 1989 ukončila studium operní režie. Je velkým štěstím, když můžete studovat a pracovat v oboru, který vás naplňuje a je zároveň i vaším koníčkem. Nicméně režie je mnohem náročnější než "pouhé" herectví. Je to jiná disciplína. Máte zodpovědnost a řídíte úplně všechno na jevišti i mimo něj. Já jsem vlastně ale nikdy nepoznala termín "jdu do práce". Divadlo je jiný svět a zároveň můj život.

Jak vzpomínáte na spolupráci s českým rozhlasem v Ostravě? Na takový přechod z divadelních prken do víru médií a komunikace s lidmi?

Vzpomínám na to velmi ráda. Když jsem pracovala jako moderátorka ve víkendovém vysílání ostravského rozhlasu, vychovávala jsem sama malého syna. Vzpomínám si na jednu službu začínající v neděli hodně brzy ráno. Jelikož jsem tehdy nesehnala hlídání, využila jsem možnosti přespat i s tříletým synem přímo v budově rozhlasu. Při vysílání mi pak seděl klidně na klíně a v režii se smáli, že byl slyšet jen jeho dech v mikrofonu. V rozhlase nikdy nebyla nouze o zajímavé hosty a kvalitní hudbu, kterou jsem měla možnost vybírat.

A nějaký zážitek ze spolupráce v ostravské televizi?

Pro ostravskou televizi jsem načítala mnoho různých textů k dokumentárním pořadům. Hlavně jsem zde ale několik let působila v redakci zpravodajství jako lektorka přes výslovnost. Tehdy mě můj školou povinný syn často odpoledne doprovázel nejen do televize, ale byl mnohdy účasten i při různých mých kurzech. Možná i díky tomu se po studiu na Kalově univerzitě věnuje v Praze právě médiím a je úspěšným moderátorem. Jsem na něho pyšná.

Mimo kurzů rétoriky a komunikace jste si užila také roli moderátorky na řadě akcí. Je nějaká nezapomenutelná, na kterou opravdu dodnes ráda vzpomínáte?

Vybavuje se mi slavnostní koncert v divadle při oslavě 50. výročí založení ostravské konzervatoře. Bylo to náročné. Musela jsem přivítat významné hosty, nepoplést jména, autory, díla, účinkující a koordinovat řečníky na jevišti. Vše dobře běželo, blížila se závěrečná skladba koncertu, kterou měl dirigovat bývalý absolvent a poté světově uznávaný dirigent. Šťastná, že večer mám úspěšně za sebou, jsem pronesla: "Dirigovat přichází, a na závěr si mohu dovolit malou perličku ze soukromí, má bývalá láska ze studií na akademii – Petr Altrichter." Načež se ozvalo mohutné "Irenooo!" a Petr vběhl na jeviště. Objal mě, lidé se smáli a celý sál bouřlivě tleskal. Myslím, že to byla dobrá tečka.

Hovořila jste o moderování koncertu k výročí ostravské konzervatoře. Můžete se, prosím, zmínit i o vaší pedagogické činnosti?

Na Janáčkově konzervatoři v Ostravě jsem prožila další etapu svého profesního života. Kromě běžné výuky jsem rejičně se studenty připravovala každý rok operní představení. Někdy to byly celé opery i se studentským orchestrem, například Dido a Aeneas H. Purcella, Hlas Iesa B. Martinů nebo Žirafí opera současné skladatelky M. Dvořákové, jindy jsme uváděli zkrácené verze oper s doprovodem klavíru. S největším úspěchem se setkaly Mozartovy opery Figarova svatba, Bastien a Bastienka nebo Cos fan tutte, také Dvořákova Rusalka, ale bylo jich samozřejmě za tu dobu mnohem více. Ostravská konzervatoř sídlí v moderní, prostorné budově s krásně vybaveným sálem a mladým studentům zpěvu, hudby a tance přinášejí takováto vystoupení cenné zkušenosti.

V Brně na JAMU jste začínala a nyní tam působíte i jako pedagožka jevištní řeči a herectví. Zažíváte určitou nostalgii, že se opět vracíte na to stejné místo? Co vás překvapilo při návratu, ať už pozitivně či negativně?

Studovala jsem v době socialistického zřízení. Bohudíky se po sametové revoluci poměry změnilly i na vysokých školách. Dříve byla v jedné budově jak fakulta hudební, tak divadelní a ještě rektorát. Celá akademie žila nejen v učebnách, ale diskutovali jsme mezi sebou i na chodbách, v bufetu nebo naproti v kavárně hotelu Slavie. Nyní je vše rozděleno do tří krásně rekonstruovaných budov, ale konkrétně z naší Hudební fakulty se společenský život nějak vytratil. Odehrává se asi jinde (smích). Ale vážně. Odehrává se třeba v novém krásném Divadle na Orlí, kde se setkávají při práci i při zábavě studenti obou fakult. Hlavní ale je, že už se nemusí vyučovat politické předměty, že jsme svobodní, že jsou na akademii úžasní pedagogové a spousta mladých nadějných umělců. Jsem moc ráda, že mohu být mezi nimi.

Přejděme k Maryše. Vy jste ztvárnila Maryšu už v ostravském divadle. Inspirujete se tím při současné přípravě představení, které mohou diváci zhlédnout již příští měsíc ve Slavkově?

Premiéra Maryši, o které mluvíme, byla v roce 1981. Dnes je naprosto jiná doba a navíc u nás ve Slavkově máme úplně jiné podmínky a možnosti než jaké nabízí profesionální divadlo. Inspiraci hledám spíše v krásách jižní Moravy, písničkách, tradicích a toto vše se pokoušíme přenést do dnešní doby. Nejde jen o příběh nešťastné mladé ženy, jejíž život končí tragicky. Téma hry je nadčasové a inspiruje k zamyšlení i dnes. Přeji si, abychom předvedli dynamické představení, plné lásky, touhy, nesplněných snů, ale také varující před zlem a prosící o sílu.

Když jsme hovořily o vašem vztahu k hudbě, bude také ona součástí představení?

Bratři Mrštíkové do své předlohy umístili lidové písničky, které jsem samozřejmě chtěla zachovat. Jen jsme je vyměnili za písničky ze Slavkovska. Z původního plánu využít na scéně cimbálovou muziku nakonec sešlo. Ale díky laskavosti a ochotě mých kolegů a studentů z akademie jsme pořídili kvalitní nahrávku, která je důležitou součástí představení. Každé postavě zní jiná písnička jako její myšlenka a písničky navíc dodají hře rytmus a jinou barvu. Se slavkovskými divadelníky se opravdu snažíme vytvořit pěkné představení a našim přáním je, aby jím diváci byli potěšeni.

Káva je dopita a já děkuji paní Ireně Rozsypalové za inspirativní rozhovor.

Článek byl převzat se souhlasem vydavatele ze Slavkovského zpravodaje. Titulek je redakční.

URL | <https://www.regionslapanicko.cz/zpravy/aktualne/26129--Prectete-si-inspirujici-rozhovor-s-hereckou-Irenou-Rozsypalovou-rodackou-z-Brna.html>

[« zpět na začátek](#)